UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente				
Datos Identificativos				2014/15
Asignatura (*)	Planificación estratéxica e cultura participativa		Código	652512215
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuadrimestre	Primeiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagoxía e Didáctica			
Coordinación	Candedo Gunturiz, Maria Dolores Fatima	Correo electrónico	dolores.candedo@udc.es	
Profesorado	Candedo Gunturiz, Maria Dolores Fatima Cruz Lopez, Laura Serantes Pazos, Araceli	Correo electrónico	dolores.candedo@udc.es laura.cruz@udc.es araceli.serantes.pazos@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia, integrada na especialidade da acción socioeducativa, está orientada a identificar as claves da planificación estratéxica ao servizo da participación cidadá. A xestión e dirección de centros de carácter socioeducativo plantea a necesidade de considerar de maneira moi activa a potencialidade dos distintos actores dos procesos socieducativos , promovendo sinerxías entre as persoas, as entidades e as institucións, como un criterio de calidade na propia planificación das intervencións nestes contextos. Nesta liña trátase coñecer e valorar distintas modalidades de planificación, atendendo a modelos con certa traxectoria na realidade socioeducativa como son o plan de caso, o marco lóxico, a axenda 21 ou os orzamentos participativos.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Saber definir e desenvolver propostas participativas axeitadas a diferentes contextos de acción	AP2 AP3 AP7	BM1 BM5 BM7 BM12 BM13 BM14 BM15 BM16	CM1 CM2 CM6
Dominar metodoloxías participativas de análise da realidade, planificación e avaliación	AP2 AP7	BM1 BM5 BM7 BM12 BM13 BM14 BM15 BM16	CM1 CM2 CM6

Elaborar a documentación pertinente derivada do proceso de planificación: plans de acción, proxectos, informes, memorias...	AP3 AP8	BM1 BM5 BM7 BM12 BM13 BM14 BM15 BM16	CM1 CM2 CM6
Demostrar habilidades no manexo de procesos participativos a través de técnicas concretas	AP2 AP7	BM1 BM5 BM7 BM12 BM13 BM14 BM15 BM16	CM1 CM2 CM6

Contidos	
Temas	**Subtemas**
1. Planificación estratéxica e cultura participativa	1.1. Cidadanía e políticas públicas 1.2. Participación cidadá e desenvolvemento comunitario 1.3. Planificación estratéxica: dimensión conceptual e eixes de desenvolvemento.
2. Metodoloxías participaticas	2.1. Análise da realidade 2.2. Formulación e avaliación do plan estratéxico 2.3. Modalidades de planificación: plan de caso, marco lóxico, axenda 21, orzamentos participativos

Planificación			
Metodoloxías / probas	**Horas presenciais**	**Horas non presenciais / traballo autónomo**	**Horas totais**
Análise de fontes documentais	10	32	42
Discusión dirixida	10	0	10
Estudo de casos	10	0	10
Proba de ensaio	0	32.5	32.5
Presentación oral	2	4	6
Seminario	10	0	10
Atención personalizada	2	0	2
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**			

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.

Discusión dirixida	En base a lecturas previas de carácter obrigatorio, a través das que recoller diferentes argumentacións sobre unha temática, favorecendo o debate e contraste de opinións fundamentadas, coa finalidade de que o alumnado constrúa unha visión crítica das diferentes formas de interpretar a realidade socioeducativa.
Estudo de casos	Consiste na procura e/ou achegamento dunha serie de casos ou experiencias socioeducativas para o seu estudo, análise e discusión á luz dos referentes teóricos da materia.
Proba de ensaio	Busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando a capacidade de razoamento (argumentar, establecer sinerxías, etc.), creatividade e orixinalidade, espírito crítico, síntsese, precisión conceptual e redacción. Implica, polo tanto, un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Presentación oral	Exposicións de tarefas realizadas tanto de xeito individual como colectivo, diante do grupo de referencia, procurando tirar algunhas conclusións sobre o problema de investigación, documento ou experiencia abordada.
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todas as persoas participantes no seminario.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Presentación oral Análise de fontes documentais Estudo de casos Proba de ensaio	A atención personalizada, ben en sesións de aula, ou en titorías en pequeno grupo ou individuais relacionáse coa necesidade dun seguimento do traballo do alumnado cando se empregan as metodoloxías sinaladas, e, ten especial relevancia na conexión das actividades relacionadas coas clases interactivas e expositivas.

Avaliación		
Metodoloxías	**Descrición**	**Cualificación**
Presentación oral	Exposicións de tarefas realizadas tanto de xeito individual como colectivo, diante do grupo de referencia, procurando tirar algunhas conclusións sobre o problema de investigación, documento ou experiencia abordada.	10
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todas as persoas participantes no seminario. Esixe un traballo previo individual e autónomo sobre os documentos, así como a asistencia e participación na aula, formulando preguntas, explorando contradicións, achegando argumentos... co obxectivo de favorecer a reflexión crítica e a comprensión. Valorarase o grao de participación, a calidade das achegas, a capacidade de crítica e reflexión.	20
Proba de ensaio	Implica un estudo amplo e profundo das cuestións clave abardadas na materia, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións. Valoraranse as capacidades de razoamento (argumentación, sinerxías...), síntese, creatividade e orixinalidade, espírito crítico, precisión conceptual e calidade da redacción, empregando unha linguaxe propia do contexto disciplinar.	70

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	- FONT, Nuria; SUBIRATS, Joan (2000). Local y sostenible la Agenda 21 Local en España . Barcelona: Icaria - CABALLO VILLAR, MB e FRAGUELA VALE, R (coords) (2007). A investigación-acción participativa no quefacer municipal . A Coruña: Deputación Provincial - PEREZ RÚA, M; CABALLO VILLAR,MB e MONTERO SOUTO (coords) (2006). Asociacionismo e participación cidadá: análise e propostas. A Coruña: Deputación Provincial - MARTÍNEZ LÓPEZ, Miguel (2007). Complejidad y participación: la senda de la invención estratégica. Política y Sociedad, Vol. 44. - GANUZA, Ernesto e ÁLVAREZ, Carlos (coord.) (2003). Democracia y presupuestos participativos. Barcelona: Icaria - BLANCO, Ismael e GOMÁ, Ricard (coords) (2002). Gobiernos locales y redes participativas. Barcelona: Ariel - ICLEI (). Guía europea para la planificación de las Agendas 21 Locales. Bilbao: Bakez - AA.VV. (1992). Guía metodológica de apoyo a proyectos y acciones para el desarrollo . Madrid: IEPALA - WEISSMANN, Hilda; LLABRÉS, Antonia (2001). Guia para hacer la Agenda 21 Escolar. Bilbao: Ministerio de Medio Ambiente - CAMPO, Alejandro (2012). Herramientas para directivos escolares II. Madrid: Wolters Kluwer - ANDER- EGG, Ezequiel (2007). Introducción a la planificación estratégica. Buenos Aires: Lumen - AA.VV. (2010). La Democracia en Acción: Una visión desde las metodologías participativas. Madrid: Antígona - DE LA RIVA, Fernando (2003). Metodologías de análisis de la realidad global y local. Plataforma para la Promoción del Voluntariado en España - VILLASANTES, Tomás e GARRIDO Fco. Javier (coords.) (2002). Metodologías y presupuestos participativos. Madrid: IEPALA, CIMAS - GÓMEZ GALÁN, Manuel (2003). Orientaciones para la aplicación del enfoque del marco lógico: errores frecuentes y sugerencias para evitarlos. Madrid: CIDEAL - MÚJICA, Marta; GÓMEZ-LIMÓM, Javier (2002). Plan de acción para los espacios naturales protegidos del Estado Español. Madrid: Europarc - POSE,H e FRAGUELA, R (coords) (2006). Planificación estratéxico en cultura . A Coruña: Deputación Provincial - VILLASANTE, Tomás; MONTAÑÉS Manuel e MARTÍN, Pedro (coord.) (2001). Prácticas locales de creatividad social. Construyendo ciudadanía/2.. Barcelona: El Viejo Topo - MARCHIONI, Marco (2006). ?Democracia participativa y de la crisis política. La experiencia de los planes comunitarios?. Cuadernos de Trabajo Social, 19, 213-224. - COLINO, César e DEL PINO, Eloisa (2003). ?Un fantasma recorre Europa: Renovación democrática mediante iniciativas de promoción participativa en los gobiernos locales?. Ponencia presentada a las II Jornadas del Comité de Investigación en Soci. http://www.fes-web.org/sociopolitica/paginas/2jornadas.htm - VILLASANTE, Tomás (2013). ¿Hay ingeniería social en los movimientos y en los procesos sociales? . http://www.redcimas.org/biblioteca/teoria-y-epistemologia/
Bibliografía complementaria	- RAMÍREZ, Alfredo (2010). Democracia participativa: la democracia participativa como profundización en la democracia . Valencia: Tirant lo Blanch - CAMACHO, Hugo (2001). El enfoque del marco lógico 10 casos prácticos : cuaderno para la identificación y diseño de proyectos de desarrollo. Madrid: CIDEAL

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías